

Kursplan

för kurs på grundnivå

**Svenska som andraspråk I inom ämneslärarprogrammet, för arbete i
årskurs 7-9, gymnasieskolan och vuxenutbildningen**

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

**Swedish as a Second Language I, for Teaching at Compulsory School
Years 7-9, Upper Secondary Schools and Adult Education**

Kurskod: CTL101
Gäller från: HT 2012
Fastställt: 2012-05-30
Institution Institutionen för svenska och flerspråkighet

Huvudområde: Svenska som andraspråk
Fördjupning: G1N - Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav

Beslut

Denna kursplan är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2012-05-30.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till ämneslärarprogrammet, inriktningar mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, gymnasieskolan och vuxenutbildningen

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
GRAM	Svenskans grammatik i tvärspråkligt perspektiv	7.5
UTTA	Svenskans uttal i tvärspråkligt perspektiv	6
GRDI	Svenskans grammatik i didaktiskt perspektiv	1.5
UTDI	Svenskans uttal i didaktiskt perspektiv	1.5
ANDR	Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling	6
SOC1	Sociolingvistiska perspektiv på flerspråkighet	4.5
SOC2	Flerspråkighet och utbildning	3

Kursens innehåll

Kursen utgör den första terminens studier i ämnet svenska som andraspråk på ämneslärarprogrammet och ger breda grundläggande kunskaper i ämnet, som sedan fördjupas under kommande terminer. Samtliga kurser inom ämnet svenska som andraspråk är vetenskapligt förankrade och innehåller didaktiska inslag. Under kurserna diskuteras kontinuerligt de forskningsteoretiska bidragens relevans för lärarprofessionen.

Första terminens ämnesstudier i svenska som andraspråk består av fyra moment:

1. Sociolingvistiska och sociopolitiska perspektiv på flerspråkighet, 7,5 hp
2. Svenskans grammatik i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 9 hp (varav 1,5 hp didaktik)
3. Svenskans uttal i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 7,5 hp (varav 1,5 hp didaktik)
4. Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling, 6 hp

Moment 1: Sociolingvistiska och sociopolitiska perspektiv på flerspråkighet, 7,5 hp

Momentet tar sin utgångspunkt i att göra studenterna medvetna om sin egen sociokulturella bakgrund och hur kön/genus, socialgrupp/klass och etnicitet samspelar för att skapa en persons identitet. Detta syftar till att medvetandegöra egna värderingar och förhållningssätt och hur dessa kan påverka mötet med andra

tankemönster, och vilka konsekvenser det kan få för undervisningen i svenska som andraspråk. Momentet syftar till att ge studenten grundläggande kunskaper om flerspråkighet ur ett samhällsligt- grupp och individperspektiv, vilket inbegriper frågeställningar som rör språkideologier, språkpolitik och språkplanering, attityder till språk och språkanvändning, status och användningsdomäner för språken samt faktorer som påverkar språkbevarande eller språkbyte. Under momentet diskuteras språkets grundläggande funktioner, språklig variation och normer för språkanvändning i olika sociala sammanhang. Vidare belyser momentet migrationsprocesser och migrationspolitik ur ett samhälls- och individperspektiv samt frågor kring flyktmottagande. Dessutom ges en orientering om och en kritisk diskussion av tvåspråkighet och utbildning. Möjliga organisations- och utbildningsformer diskuteras i förhållande till gällande styrdokument och med utgångspunkt i såväl internationell som nationell forskning diskuteras vilken effekten blir av de olika undervisningsmodellerna.

Momentet examineras med två delprov: SOC1 (4,5 hp) och SOC2 (3 hp).

Moment 2: Svenskans grammatik i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 9 hp (varav 1,5 hp didaktik)
Momentet ger grundläggande kunskaper om svenskans grammatiska struktur (morfologi, syntax, semantik, pragmatik och lexikon) ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv. Fokus ligger på sådant som brukar innebära en utmaning för inlärare av svenska som andraspråk. Vidare behandlas modeller för kommunikativ kompetens. Momentet har ett språkdidaktiskt perspektiv och grammatikens roll i undervisningen i svenska som andraspråk och utbildning i svenska för invandrare diskuteras. Bland annat ingår en kritisk granskning av språket i tillämpade språkövningar i såväl traditionella som digitala läromedel som används i undervisning i svenska som andraspråk i de aktuella utbildningsformerna. Delkursen innehåller också en kritisk orientering om ordböcker, grammatiska handböcker och annan hjälplitteratur.

Momentet examineras med två delprov: GRAM (7,5 hp) och GRDI (1,5 hp).

Moment 3: Svenskans uttal i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 7,5 hp (varav 1,5 hp didaktik)
Momentet syftar till att studenten får grundläggande kunskaper om svenskans fonetiska och fonologiska struktur ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv. Fokus ligger på sådant som brukar innebära en utmaning för inlärare av svenska som andraspråk. Studenterna fördjupar sina kunskaper om svenskans fonetiska och fonologiska struktur genom att analysera autentiskt material från olika kategorier av andraspråksinlärare, i synnerhet genom brytningsanalyser och kontrastiva, språkjämförande analyser. Dessutom belyses förhållandet mellan skrift, stavning och uttal, i synnerhet ur ett andraspråksperspektiv. Momentet behandlar också didaktiska perspektiv på svenskt uttal anpassade till olika undervisningsgrupper och exemplifierar hur man som lärare kan stödja andraspråksinlärare i deras utveckling av svenskt uttal. Hjälpmedel i uttalsundervisningen uppmärksammas också.

Momentet examineras med två delprov: UTTA (6 hp) och UTDI (1,5 hp).

Moment 4: Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling, 6 hp
Delkursen syftar till att ge grundläggande kunskaper om tvåspråkig utveckling och andraspråksinläring under olika betingelser. Här belyses tvåspråkig utveckling ur ett livslöppsperspektiv, vilket inkluderar en orientering om simultan och successiv inläring av två eller flera språk i jämförelse med förstaspråksinläring hos enspråkiga. Andraspråksinläringen belyses utifrån såväl ett kognitivt som ett sociokulturellt perspektiv. Inläringsgångar och utvecklingsmönster studeras med avseende på olika språkliga komponenter och variation i språkinläring och språkanvändning diskuteras. Dessutom beaktas inflödets och interaktionens betydelse för inläringen samt transfer och språkliga universalier. Forskningsresultatens relevans för utformningen av undervisningen i svenska som andraspråk diskuteras kontinuerligt.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på SOC1 ska studenten kunna:

- *diskutera attityder, värderingar och förhållningssätt till invandrare, invandring, språk, språklig variation och arbetsmarknad och vilka konsekvenser invanda tankemönster kan få för undervisningen i svenska som andraspråk
- *formulera, diskutera och söka lösa problem som rör språklig mångfald i skola och arbetsliv

För godkänt resultat på SOC2 ska studenten kunna:

- *jämföra och kritiskt värdera olika organisationsformer och undervisningsmodeller för tvåspråkig utbildning
- *redogöra för utbildningarnas roll och uppdrag i ett historiskt och samtida sociopolitiskt perspektiv samt för olika myndigheters och aktörers påverkan på aktuella utbildningars förutsättningar, utformning och kvalitet

För godkänt resultat på GRAM ska studenten kunna:

- *redogöra för det svenska språkssystemet (morfologiska, syntaktiska, semantiska och

pragmatiska aspekter) ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv

För godkänt resultat på GRDI ska studenten kunna:

- *exemplifiera grammatikens roll i undervisningen
- *analysera läromedel i svenska som andraspråk utifrån ämnesdidaktiska perspektiv

För godkänt resultat på UTTA ska studenten kunna:

- *redogöra för svenskans fonetiska och fonologiska struktur i tvärspråkligt perspektiv
- *analysera uttalet i autentiskt talat material och härvid ta hänsyn till förhållandet mellan språklig komplexitet och korrekthet
- *redogöra för förhållandet mellan skrift, stavning och uttal, i synnerhet ur ett andraspråksperspektiv

För godkänt resultat på UTDI

- *diskutera förhållandet mellan målspråksnorm och funktionella aspekter av språkanvändning samt reflektera över det egna uttalet och dess betydelse för uttalsundervisningen
- *exemplifiera och didaktiskt motivera hur man som lärare kan stödja andraspråksinlärare i deras utveckling av svenskt uttal

För godkänt resultat på ANDR ska studenten kunna

- *redogöra för och diskutera centrala teorier om språkinlärning, i synnerhet andraspråksinlärning
- *redovisa grundläggande kunskaper om tvåspråkig utveckling och andraspråksinlärning under olika betingelser samt diskutera på vilket sätt detta är relevant för undervisningen i svenska som andraspråk
- *analysera flerspråkiga individers språkanvändning
- *diskutera variation i språkinlärning och språkanvändning med hänsyn till olika yttre och inre faktorer

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, praktiska övningar och grupparbete. På delkurserna krävs obligatorisk närvaro på minst 60 % av undervisningen. Studenter med otillräcklig närvaro måste gå om kursen.

Kunskapskontroll och examination

a. Kursen examineras enligt följande:

SOC1 examineras genom en skriftlig loggbok och en muntlig gruppuppgift om Sveriges inhemska minoritetsspråk.

SOC2 examineras genom en skriftlig individuell uppgift om organisationen av tvåspråkig utbildning.

GRAM och GRDI examineras genom salstentamen.

UTTA examineras genom salstentamen och en skriftlig individuell analysuppgift.

UTDI examineras genom en skriftlig individuell inlämningsuppgift.

ANDR examineras genom individuell hemtentamen samt skriftlig redovisning av en mindre fältstudie.

För godkänt betyg på varje enskild delkurs krävs att kraven om minst 60 % närvaro på schemalagd undervisning har uppfyllts.

b. Betygssättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt otillräckligt

Gruppuppgiften i SOC1 betygssätts endast med betyget G eller U.

c. De skriftliga betygskriterierna för varje delkurs meddelas studenterna vid kursstart.

d. För att få slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E på samtliga delprov samt att närvarokraven har uppfyllts. Som slutbetyg på hela kursen sätts ett medelvärde av delkursernas betyg i förhållande till poängtalet

för varje delprov. Skriftliga uppgifter, inklusive hemtentamen och salstentamen, ska ha en tydligt urskiljbar disposition och vara formulerade enligt grundläggande normer för svensk sakprosa och språkriktighet. Muntlig framställan ska ha en tydlig kommunikativ klarhet och ett för situationen adekvat språkbruk.

e. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyad examination för högre betyg. Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

f. Komplettering av skriftliga inlämningsuppgifter kan medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Studenten meddelas i förekommande fall kompletteringsuppgift av läraren. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär - mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang - används betygen D-E. Komplettering av salstentamen och hemtentamen medges ej.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en treterminsperiod examineras enligt denna kursplan (dock med de begränsningar som framgår under Kunskapskontroll och examination i denna kursplan). Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen ges i samarbete mellan Centrum för tvåspråkighetsforskning, som är kursansvarig institution, och Institutionen för språkdidaktik. Centrum för tvåspråkighetsforskning ansvarar för examination av delproven SOC1, GRAM, UTTA och ANDR och Institutionen för språkdidaktik ansvarar för examination av delproven SOC2, GRDI och UTDI.

Kurslitteratur

För aktuell kurslitteratur hänvisas till kursansvarig institutions hemsida, www.biling.su.se. Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast en månad före kursstart.